5.3. Combat horting: prevention of injuries and harm to life and health of pupils, students, cadets during training

5.3. Бойовий хортинг: запобігання травматизму та заподіяння шкоди життю і здоров'ю учнів, студентів, курсантів під час зайняття

Спортивна діяльність як така, а тим більше, – діяльність із підготовки та проведення спортивних шоу, має підвищений ступінь суспільної небезпечності. Зокрема, шкода може бути спричинена спортсмену, що бере участь у відповідному спортивному заході, глядачам, що відвідують цей захід, спортивним клубам, а також іншим фізичним і юридичним особам, що мають стосунок до спортивного заходу. З огляду на зазначене вище, особливої уваги потребує належне правове регулювання делікатних відносин у сфері спорту, зокрема у хортингу, що мають своїм змістом відповідальність особи за завдану шкоду [1, с. 45].

Зазначимо, що дослідженням різноманітних аспектів спортивних відносин, в тому числі, й делікатних, займається достатньо велика кількість дослідників, зокрема: В. Бойко, С. Брянкін, Ю. Вавілов, В. Галкін, С. Гуськов, Г. Грибан, Е. Єрьоменко, В. Жолдак, А. Котов, А. Лаптєв, М. Линець, С. Лисенчук, І. Малинський, Л. Матвєєв, Ю. Мічуда, Р. Пілон, В. Платонов, О. Почінкін, С. Присяжнюк, К. Протенко, С. Сейранов, О. Сибаль, О. Сичов, В. Столяров, Ю. Фомін, Б. Юшко та ін. [1-12].

Дане питання ще не розглядалося відомій нам науковій літературі з визначеного напряму дослідження. А, отже, дана публікація є актуальною, що направлена на впровадження результатів НДР у заклади середньої та вищої освіти [3; 4; 11; 12]. Виконується воно згідно науково-дослідних робіт: 1) ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України на 2017-2020 роки за темою «Національний вид спорту хортинг як засіб фізичного виховання студентів» (державний реєстраційний номер 0118U001989); 2) Інститут проблем виховання НАПН України на 2020-2022 роки за загальними темами: «Військово-патріотичне виховання учнів в умовах ідейно-світоглядної конфронтації» (індивід. тема: «Військово-патріотичне виховання молодших підлітків у процесі занять бойовим хортингом» (державний реєстраційний номер 0120U100443).

Кримінальне законодавство не може залишатися індиферентним у випадках заподіяння шкоди здоров'ю під час заняттях спортом, тому особливого розгляду заслуговує проблема відповідальності за заподіяння шкоди здоров'ю людини при проведенні спортивних ігор і змагань.

Спорт є складовою частиною фізичної культури, що склалася в формі змагальної діяльності та спеціальної підготовки людини до змагань. Заняття спортом сприяє зміцненню здоров'я населення, тому держава докладає зусиль, які спрямовані на недопущення заподіяння шкоди здоров'ю під час занять спортом, встановлюючи певні правила проведення змагань, проте спорт є вельми травматичним видом діяльності, і передусім слід визнати, що спорт – це специфічний вид діяльності, заснований на добровільному волевиявленні людини, спрямований на зміцнення здоров'я населення, в якому присутні ризик отримання і (або) заподіяння тілесних ушкоджень [2, с. 41].

Юридичні передумови застосування наведеного твердження містяться, зокрема, у ст. 39 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» від 24. 12. 1993 р. [8] та «Про внесення змін до Порядку визнання видів спорту, включення їх до Реєстру визнаних видів спорту в Україні, порядку його ведення», затвердженого Наказом Міністерства молоді та спорту України від 28.02.2019 р. [9], де зазначається, що в Україні не можуть визнаватися види спорту, які (змагання з яких) пов'язані з небезпекою чи надмірним ризиком для життя і здоров'я людей або мають антигуманний зміст.

Зазначимо, що питанням про кримінально-правову оцінку поведінки суддів, тренерів і спортсменів у юридичній літературі недостатньо. А, отже, правовій захищеності потерпілих (усі, хто причетний до змагань) від спортивного травматизму приділено незначну увагу.

В науковій та спортивній літературі відзначалася неприпустимість таких фактів, коли група спортсменів, або ж один спортсмен для «збільшення» шансів на перемогу своєї команди або ж індивідуальної вигоди йде на порушення правил змагань і свідомо виводить з «ладу» (травмує) суперника, завдаючи йому тілесних травм, пошкоджень. Зважаючи на цей факт, дані дії пропонувалося розглядати як умисні, які повинні спричиняти за собою виключення групу спортсменів, спортсмена зі змагань, спортивної команди, спортивного клубу й притягнення до кримінальної відповідальності. Але, є й інші факти, згідно з якими Кримінальний кодекс не має сили в спортивній діяльності за певних умов, при дотриманні яких особи, які заподіяли шкоду життю чи здоров'ю в процесі занять спортом, змагань, звільняються від кримінальної відповідальності.

У зв'язку з цим представляється доцільним розглянути певні ситуації, в процесі яких може бути заподіяна шкода учаснику спортивних змагань в ході їх проведення. Наприклад, по-перше, можуть заподіяти шкоду здоров'ю людини під час спортивних змагань без порушення відповідних правил. Спортсмен може нанести удар, не порушуючи правила, в результаті чого потерпілому може бути заподіяно шкоду здоров'ю будь-якої міри тяжкості або наступити смерть, або хокеїст з величезною силою посилає шайбу в ворота противника і потрапляє в голову судді або гравця, чим завдається шкода здоров'ю і т.п. Подібне слід розглядати як невинне заподіяння шкоди і дії спортсмени не повинні спричиняти не лише кримінально-правових, а й інших

наслідків (дискваліфікація і т.п.). Хоча в результаті таких дій і наступають шкідливі наслідки, у спортсмена відсутній умисел на порушення вільних спортивних правил і заподіяння шкоди, і його дії не можуть бути визнані ні суспільно небезпечними, ні протиправними. По-друге, заподіяння шкоди здоров'ю людини можливе в результаті навмисного порушення правил гри. По-третє, можуть заподіяти шкоду здоров'ю людини, коли спортсмен з необережності порушує правила гри [7, с. 71, 74, 76].

Наприклад, футболіст ставить підніжку і в результаті падіння потерпілому заподіюється травма. В даних випадках у діях спортсменів відсутній склад злочину. За допущене порушення правил до нього справедливо можуть бути застосовані тільки санкції, які передбачені правилами гри. У зв'язку з цим представляється досить спірною позиція П. Дубовця, який вважає, що «кримінальна відповідальність може наставати і тоді, коли при дозволених спортивних змаганнях спортсменом навмисно або з необережності порушуються спортивні правила, в результаті чого заподіюється шкода здоров'ю іншої особи» [2, с. 62].

Ця точка зору цілком справедлива, коли мова йде про навмисне порушення правил, і неприйнятна, коли правила порушені через необережність. Наскільки нам відомо, не було жодного випадку притягнення до кримінальної відповідальності спортсмена, який порушив правила гри з необережності, коли таке порушення спричинило за собою заподіяння шкоди здоров'ю іншого учасника змагання. Досить поширені ситуації, коли шкода здоров'ю заподіюється супернику не в зв'язку з веденням спортивної боротьби [7, с. 77].

Відповідно до ст. 54 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» особи, винні у порушенні законодавства у сфері фізичної культури і спорту, несуть цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до закону [8].

Вважаємо, що цей нормативно-правовий припис потрібно також застосовувати в тому числі до заподіяння шкоди життю чи здоров'ю особи під час проведення заходів із невизнаних у нашій державі видів спорту, оскільки такі діяння суперечать вищенаведеним положенням Закону, «Про внесення змін до Порядку визнання видів спорту, включення їх до Реєстру визнаних видів спорту в Україні, порядку його ведення», затвердженого Наказом Міністерства молоді та спорту України від 28.02.2019 р. [9].

До злочинів, що можуть бути вчинені під час занять невизнаними видами спорту, варто віднести: умисне вбивство (ст. 115 КК України), вбивство через необережність (ст. 119 КК України), умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК України), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК України), умисне легке тілесне ушкодження (ст. 125 КК України), побої і мордування (ст. 126 КК України), необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 128 КК України). Актуальним видається питання, чи можливе вчинення у цьому випадку умисного вбивства та умисного тяжкого тілесного ушкодження, зумовлених станом

сильного душевного хвилювання (ст. ст. 116, 123 КК України). Вважаємо, що так, адже, насильство, що застосовується під час зайняття нелегальними видами спорту, є протизаконним, що, у свою чергу, визнається однією із можливих причин раптового виникнення в особи стану фізіологічного афекту [6].

Бойовий хортинг – єдиноборство, це національний професійно-прикладний вид спорту військовослужбовців і правоохоронців, а також інших силових структур України, яке має правила, атестаційну, суддівську, тренерську, дисциплінарну колегії тощо. Кваліфіковані судді з різних видів єдиноборств прийшли в бойовий хортинг, щоб розвивати українське. І тому, на практичному досвіді інших видів спорту, єдиноборств, проаналізувавши, можна попередити подібні випадки, що є в спортивній практиці досить поширені, особливо в наш час, при проведенні хокейних, футбольних ігор, при проведенні змагань із так званого американського футболу, вся суть якого заснована на насильстві. Однак, за такими фактами кримінальні справи зазвичай не порушуються. Масові бійки дуже часто відбуваються під час проведення хокейних матчів, коли гравці відкидають спортивне приладдя і починається справжнісінький кулачний бій, в ході якого наносяться удари, побої, заподіюються інші ушкодження здоров'ю [7, с. 74].

На нашу думку, в таких ситуаціях передбачається правильним притягати винних за умисне заподіяння шкоди здоров'ю тієї чи іншої міри тяжкості. Такі дії мало чим відрізняються від заподіяння шкоди здоров'ю в будь-якому іншому місці і тому виключення в даному випадку для спортсменів при заподіянні ними шкоди здоров'ю, таким чином, бути не має.

Влучним є визначення та обґрунтування О. Сибальом:

1. «Дотримання вимог офіційної організованості спортивного заходу» до вимог офіційної організованості спортивних змагань, дотримання яких є умовою правомірності заподіяння шкоди життю та здоров'ю особи під час зайняття спортом, запропоновано відносити:

1) урегульованість встановленими правилами;

2) здійснення спеціально уповноваженими особами нагляду за дотриманням правил під час його проведення;

3) наявність дозволу (рішення) компетентних суб'єктів на його проведення;

4) відповідність умовам положення (регламенту) спортивних змагань;

5) включення спортивного змагання до відповідних календарних планів фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів.

Офіційна організованість спортивних тренувань характеризується такими ознаками:

1) здійснення їх організаторами спортивних заходів;

2) мета – підготовка спортсменів до участі у спортивних змаганнях;

3) проведення за участю кваліфікованого спортивного тренера;

4) дотримання часово-просторових меж проведення цих спортивних заходів.

2. «Дотримання спортивних правил» доведено, що складовими дотримання спортивних правил як умови правомірності заподіяння шкоди під час зайняття спортом є:

1) допустимість офіційними правилами спортивних змагань з конкретного виду спорту можливості чи необхідності заподіяння шкоди;

2) суб'єкт (учасник спортивного заходу, уповноважений відповідними спортивними правилами на виконання спортивних прийомів, які можуть призвести до заподіяння шкоди);

3) об'єкт (життя та здоров'я особи);

4) потерпілий (учасник спортивного заходу, стосовно якого відповідно до спортивних правил можуть застосовуватись спортивні прийоми, що спричиняють заподіяння шкоди);

5) форма діяння (дія);

6) спосіб (визначений спортивними правилами метод, порядок, послідовність спортивних рухів та прийомів, які застосовуються для досягнення спортивного результату);

7) наслідки (фізичний біль, різного ступеня тяжкості тілесні ушкодження, смерть особи).

3. «Згода особи на зайняття спортом» виокремлено ознаки згоди особи на зайняття спортом як умови правомірності заподіяння шкоди її життю чи здоров'ю під час цієї діяльності, до яких запропоновано відносити: дійсність згоди (надання фізичною дієздатною особою), усвідомленість (розуміння суспільно небезпечного характеру діяння, на вчинення якого надається згода, та його наслідків), добровільність (відсутність примусу чи обману під час отримання згоди) та наявність (передування згоди у часі обумовленому нею заподіянню шкоди; дотримання форми вияву згоди; наявність факту уяснення та сприйняття згоди її адресатом; можливість відкликання згоди до закінчення обумовленого нею діяння) [10, с. 11-12].

Таким чином, на сучасному етапі, проаналізувавши основні законодавчі документи та певну кількість літературних джерел, що висвітлюють дане питання: бойовий хортинг: кримінально-правова характеристика заподіяння шкоди життю та здоров'ю особи під час зайняття спортом (теоретико-методичний аспект), можна стверджувати, що практичний досвід організації та проведення змагань і різних спортивних заходів передбачають великий теоретико-практичний досвід атестаційної, суддівської, тренерської, дисциплінарної колегій для уникнення заподіяння шкоди життю та здоров'ю особі (особам) і відображаються в наступних ***висновках:***

1. Межі зайняття спортом як поведінки, під час якої може заподіюватися шкода життю та здоров'ю особи, що підлягає кримінально-правовій оцінці, визначаються, з одного боку, формами прояву цієї діяльності (спортивними заходами), а з іншого – її змістом (відповідністю спортивним правилам). На цій основі запропоновано О. Сибальом визначення поняття «зайняття спортом» як вчинення під час спортивних

заходів (змагань або навчально-тренувальних занять) діянь, що дозволені спортивними правилами.

2. За кримінально-правовою природою зайняття спортом відповідає ознакам родового доктринального поняття обставини, що виключає злочинність діяння: 1) становить сукупність умов (чинників реальної дійсності), що обґрунтовують правомірність заподіяння шкоди об'єкту кримінально-правової охорони; 2) обумовлюється положеннями законодавства України; 3) виключає кримінальну протиправність суспільно небезпечного, формально (зовні) схожого зі злочином діяння. Обґрунтовано, що заподіяння шкоди життю та здоров'ю особи під час зайняття спортом не охоплюється іншими обставинами, що виключають злочинність діяння, зокрема необхідною обороною, крайньою необхідністю, діянням, пов'язаним з ризиком, а також існуючими у доктрині кримінального права обставинами – згодою потерпілого і виконанням професійних функцій та обов'язків. Відтак зроблено висновок, що зайняття спортом є самостійною обставиною, що виключає злочинність діяння.

3. Умови правомірності заподіяння шкоди життю та здоров'ю особи під час зайняття спортом, до яких запропоновано відносимо: 1) дозволеність (легальність) виду спорту; 2) дотримання вимог офіційної організованості спортивного заходу; 3) дотримання спортивних правил; 4) згоду особи на зайняття спортом [10, с. 13-14].

4. Кримінально-правова кваліфікація заподіяння шкоди внаслідок порушення спортивних правил повинна здійснюватися з урахуванням психічного ставлення винного до порушення спортивних правил, з однієї сторони, та до настання наслідків у вигляді шкоди життю та здоров'ю, з іншої, за відповідними статтями Розділу II Особливої частини КК України «Злочини проти життя та здоров'я особи» [5].

5. Заподіяння шкоди життю та здоров'ю особи під час зайняття невизнаними в Україні видами спорту та (або) за відсутності офіційної організованості спортивного заходу за умови усвідомлення винним цих порушень та з урахуванням його психічного ставлення до суспільно небезпечних наслідків необхідно кваліфікувати за статтями 115, 116, 119, 121, 122, 123, 125, 126, 128 КК України.

Кримінально-правова кваліфікація заподіяння шкоди життю чи здоров'ю особи за відсутності її згоди на зайняття спортом, за умови усвідомлення винним факту порушення умов її застосування (дійсності, усвідомленості, добровільності, наявності) та з урахуванням його психічного ставлення до суспільно небезпечних наслідків, повинна здійснюватись за ст. ст. 115, 119, 121, 122, 125, 126, 128 КК України [6].

Дане питання вимагає від нас подальших наукових розвідок, оскільки незаконність і порушення правил під час проведення змагань залишається завжди актуальним. І тому, одним із ***перспективних напрямів*** наступних розробок досліджуваної тематики є кримінально-правова оцінка порушення посадових

обов'язків «третіми особами», що передувало завданню шкоди життю чи здоров'ю особи під час зайняття спортом тощо.

Література:

1. Баулин Ю. В. Причинение вреда с согласия «потерпевшего» как обстоятельство, исключающее преступность деяния: [монография] / Ю.В. Баулин. – Х.: Кроссроуд, 2007. – 96 с.
2. Дубовец П. А. Ответственность за телесные повреждения по советскому уголовному праву : [монография] / П. А. Дубовец. – М.: Юридическая литература, 1964. – 160 с.
3. Єрьоменко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е.А. Єрьоменко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
4. Малинський І. Вплив тренувань з бойового хортингу на профілактику психофізіологічного стресу учнівської та студентської молоді, курсантів / І. Малинський, З. Діхтяренко, В. Чаплигін, В. Хоменко, С. Коцюба // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної кул: зб. наук. праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. – Вип. 2 (122) 20. – С. 100-105.
5. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/ laws/show/2341-14.
6. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, С.Б. Гавриш та ін.]; За заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: 1н Юре, 2003. – 1196 с.
7. Курс советского уголовного права: Преступления против личности, ее прав. Хозяйственные преступления. В 6-ти томах: Часть особенная. Т. 5 / [Г.Л. Кригер, А.А. Пионтковский, П.С. Ромашкин]; Под ред. А.А. Пионтковского. – М. : Наука, 1971. – 572 с.
8. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24 грудня 1993 року № 3808-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12.
9. Про внесення змін до Порядку визнання видів спорту, включення їх до Реєстру визнаних видів спорту в Україні, порядку його ведення: Наказ Міністерства молоді та спорту України від 28 лютого 2019 року № 1059. / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0480-19.
10. Сибаль О. Б. Кримінально-правова характеристика заподіяння шкоди життю та здоров'ю особи під час зайняття спортом: автореф. … канд. юрид. наук : 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінално0виконавче право» / Сибаль Олег Богданович. – Л., 2015. – 22 с.
11. Griban, G., Kuznietsova, O., Dzenzeliuk, D., Malynskyi, I., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Otravenko, O., Lytvynenko, A., Lyhun, N., Okhrimenko, I., Prontenko, K. (2019). Dynamics of psycho-emotional state and individual psychological characteristics of students in the process of physical education classes. Revista Dilemas Contemporáneos: Educación, Política y Valores. Año: VII, Número: Edición Especial, Artículo no.:113, Período: Diciembre, 2019 (WofS).
12. Prontenko, K., Griban, G., Okhrimenko, I., Bondarenko, V., Bezpaliy, S., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Bulgakov, O., Bloshchynskyi, I., Dzenzeliuk, D. (2019). Academic performance and mental capacity of cadets engaged in sports during studies. Revista Dilemas Contemporáneos: Educación, Política y Valores. Año: VII, Número: Edición Especial, Artículo no.: 23, Período: Octubre, 2019. Мексика (Web of Science).

The behaviour of that consumer may be shaped in such a way that he becomes steady and ideally lifelong adherent to PE-sports organization. And this organization should use marketing and its resources.

4.6. ***Kateryna Bielousova, Oleksandr Kholodnyi.*** **Features of distance training in sports gymnastics.** The article covers the relevance of distance learning and the distance training process in particular. Theoretical analysis of the material proved the need to study the state of modern distance training and its further development. As a result of observation, there were identified the remote training features that affect its effectiveness.

Part 5. Horting as a Means of Physical Education for Pupils and Students

5.1. ***Igor Malynskyi, Valeriy Boyko, Nadya Dovgan.*** **Formation of physical culture of student-hortingists.** The publication reflects some aspects that positively influence the formation of physical culture of students-athletes of horticulture: found that the concept of «physical culture of personality» reflects three directions; normative-legal acts that make up the legal aspects of the organization and functioning of the physical education system of students are classified into four groups; can become a reality – the development of different types of physical culture in higher education institutions of Ukraine; Higher education institutions may apply various incentives for the active participation of higher education applicants in extra-curricular sports and mass work.

5.2. ***Zoia Dikhtiarenko, Eduard Yeromenko, Tetiana Fedorchenko.*** **«Combat horting» as a means of forming a successful personality in terms of ideological and ideological confrontation (on the example of pupils, students, cadets).** The scientific publication analyzes literature sources on the identification of scientific works on the effect of martial arts, physical activity on health promotion with improvement of physical and nurturing moral and volitional qualities of students, students and cadets of different specialties. Three stages of the pedagogical experiment (ascertaining) are also described. The authors of the publication proved the practical significance of the study. On the basis of one of the three sets of exercises with dumbbells (2-5 kg) for beginners with low level of fitness, the experiment at this stage of the experiment was conducted. The experimental work used the software «DiaCard – Electrocardiography (ECG) ECG Registrar».

5.3. ***Zoia Dikhtiarenko, Eduard Yeromenko, Larysa Pustoliakova.*** **Combat horting: prevention of injuries and harm to life and health of pupils, students, cadets during training.** The authors of the scientific publication analyzed the legislative documents and literary sources that cover this issue: combat horticulture: criminal characteristics of causing harm to life and health of a person while playing sports: theoretical and methodological aspect. Thus, it can be argued that the practical experience of organizing and conducting competitions and various sporting events implies a large theoretical and practical experience of certification, refereeing, coaching, and disciplinary colleges in order to avoid harming the life (s) of the individual (s).

5.4. ***Alla Khatko, Zoia Dikhtiarenko, Eduard Yeromenko, Andrii Lytvynenko.*** **Use in Google Fit Combat Horting to control the physical activity of students, students, cadets, servicemen, security personnel.** The article analyzes the possibilities of Google Fit integrated cloud service in the field of monitoring physical activity and

The Academy of Management and Administration in Opole

PROBLEMS AND PROSPECTS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS DEVELOPMENT AND HEALTHY LIFESTYLE FORMATION OF DIFFERENT POPULATION GROUPS

Opole 2020

The Academy of Management and Administration in Opole

PROBLEMS AND PROSPECTS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS DEVELOPMENT AND HEALTHY LIFESTYLE FORMATION OF DIFFERENT POPULATION GROUPS

Monograph

is dedicated to the 5th anniversary of cooperation between The Academy of Management and Administration in Opole and the State Higher Education Institute of «Donbas State Pedagogical University» (Ukraine), the 35th anniversary of the Faculty of Physical Education (Ukraine) and the 65th anniversary of the Faculty of Physical Education of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University (Ukraine)

Edited by Iryna Ostopolets,
Olha Shevchenko, Tadeusz Pokusa

Opole 2020

ISBN 978 – 83 – 66567 – 04 – 7

Problems and prospects of physical culture and sports development and healthy lifestyle formation of different population groups. Editors: Iryna Ostopolets, Olha Shevchenko, Tadeusz Pokusa. *Monograph.* Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-04-7; pp.286, illus., tabs., bibls.

Editorial Office:
The Academy of Management and Administration in Opole
45-085 Poland, Opole, 18 Niedziałkowskiego str.
tel. 77 402-19-00/01
E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Reviewers
prof. dr hab. Marian Duczmal
doc. Victoria Tsypko, DrSc, Senior Researcher (Ukraine)
doc. Natalia Afanasieva, PhD. (Ukraine)

Editorial Board
Zoia Dikhtiarenko (Ukraine), Wojciech Duczmal, Józef Kaczmarek, Olexandr Kholodniy (Ukraine), Nataliia Khlus (Ukraine), Iwona Mstowska, Yuliia Muskharina (Ukraine), Filip Pokusa, Jadwiga Ratajczak, Olena Shenderuk (Ukraine), Sławomir Śliwa

Publishing House:
The Academy of Management and Administration in Opole
45-085 Poland, Opole, 18 Niedziałkowskiego str.
tel. 77 402-19-00/01

Authors are responsible for content of the materials.

© Authors of articles, 2020
© Iryna Ostopolets, Olha Shevchenko, Tadeusz Pokusa
© Publishing House WSZiA, 2020

TABLE OF CONTENTS

Preface 7

Part 1. Theoretical and Methodological Principles of Studying the Problem of Development of Physical Culture, Sports and Healthy Lifestyle Formation 13

1.1. Physical activity as one of the methods of managing one's own image and its impact on the well-being of the individual 13
1.2. Volleyball as the main tool for optimization physical education classes in higher education institutions 29
1.3. Health priorities in the education of the younger generation in the first half of the XX century 34
1.4. Principles of modelling of health environment in higher education 42
1.5. Generalization of the features of sports selection in women's football 47
1.6. Methodical fundamentals for the development of speed and power abilities of athletes 53
1.7. Peculiarities of the interaction of the level of achievement and aggressiveness in athletes 59
1.8. Interconnection between music and the psycho-emotional state of female students during fitball aerobics lessons 66
1.9. Psychological features of team members with different effectiveness 72

Part 2. Modern Technologies for Preserving and Restoring the Health of Different Ages People 78

2.1. The role of melatonin in protection of organism from pro-oxidants 78
2.2. Health-saving technologies for working with children with special educational needs 85
2.3. Forming health culture of preschool children 93
2.4. Current approaches to the use of health care technologies in elementary school 100
2.5. Effective application of sports massage during training sessions on volleyball 106

2.6. Optimization of physical preparation of primary school students by moving games 111
2.7. Formation of a healthy life in scooting organizations 116
2.8. Characteristics of solo physical education for high school students 123
2.9. Optimization of physical development of students with the application of modern health systems 129
2.10. Correction of the emotional sphere in early youth age by fitness and psychological training 134

Part 3. Psychological and Pedagogical Aspects of Specialists Training in the Physical Culture and Sports Field 141

3.1. The potential of applied kinesiology in formation of health care competences of a future teacher 141
3.2. Optimization of professional and pedagogical training of physical culture and sports specialists 147
3.3. Health-saving technologies in the work of a physical education instructor at a preschool institution 154
3.4. Individual style of the activity of the sport coach and determining factors 160
3.5. Diagnosis of creativity of students of the faculty of physical education ... 166
3.6. Features methods application of fitness programs for optimization physical training of students 172
3.7. Prospects of introducing the newest gadgets in physical education teachers' activities in the context of implementing ideas of the concept of new Ukrainian school 178

Part 4. Features of Organization and Management of the Services Provision in the Physical Culture and Sports Field 184

4.1. Creating and managing the sports club image 184
4.2. Marketing value of a sportsman – selected aspects 191
4.3. Methodical component of the physical education process 198
4.4. Methodical aspects of formation of the need for physical improvement of older teens in lesson and outside activities 205
4.5. Need as the basis of marketing activities of physical culture and sports organizations 214
4.6. Features of distance training in sports gymnastics 220

Part 5. Horting as a Means of Physical Education for Pupils and Students 226

5.1. Formation of physical culture of student-hortingists 226
5.2. «Combat horting» as a means of forming a successful personality in terms of ideological and ideological confrontation (on the example of pupils, students, cadets) 232
5.3. Combat horting: prevention of injuries and harm to life and health of pupils, students, cadets during training 240
5.4. Use in Google Fit Combat Horting to control the physical activity of students, students, cadets, servicemen, security personnel 247
5.5. Implementation in the disciplines of the variant module «Combat Horting» in higher and general educational institutions in the context of ideological and ideological confrontation 253
5.6. Financing and legal basis of horting 261
5.7. Military-patriotic education of pupils and students-hortingists as a basis of a healthy way of life in the conditions of ideological and ideological confrontation 268

Annotation 274

About the Authors 283

Part 5. Horting as a Means of Physical Education for Pupils and Students

5.1. *Igor Malynskyi* – PhD in Physical Education and Sports, Professor
Valeriy Boyko – PhD in Pedagogy, Professor
Nadya Dovgan – DSc in Pedagogy, Associate Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine

5.2. *Zoia Dikhtiarenko* – PhD in Pedagogy, Associate Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine; Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine
Eduard Yeromenko – PhD in Pedagogy, Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine
Tetiana Fedorchenko – DSc in Pedagogy, Professor
Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

5.3. *Zoia Dikhtiarenko* – PhD in Pedagogy, Associate Professor
Eduard Yeromenko – PhD in Pedagogy, Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine
Larysa Pustoliakova – PhD in Pedagogy, Associate Professor
National Bohomolets Medical University, Kyiv, Ukraine.

5.4. *Alla Khatko* – PhD in Pedagogy, Senior Lecturer
Berdyansk State Pedagogical University, Berdyansk, Ukraine
Zoia Dikhtiarenko – PhD in Pedagogy, Associate Professor
Eduard Yeromenko – PhD in Pedagogy, Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine
Andrii Lytvynenko – PhD in Physical Education and Sports, Associate Professor
Kharkiv National University of Radio Electronics, Kharkiv, Ukraine.

5.5. *Vita Khimich* – Teacher
Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine.
Iryna Boyko – PhD in Physical Training and Sport, Associate Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine
Alla Koval – PhD in Economics, Associate Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine.

5.6. *Anastasia Korobchenko* – Student
Irpin State College of Economics, Irpin, Ukraine
Lyudmila Ostapchuk – Teacher
Irpin State College of Economics, Irpin, Ukraine
Svitlana Zhivolovich – Senior Lecturer
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine.

5.7. *Oleksandr Ostapenko* – PhD in Pedagogy
Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine (Kyiv), Ukraine
Mykola Zubalii – PhD in Pedagogy
Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine (Kyiv), Ukraine
Zoia Dikhtiarenko – PhD in Pedagogy, Associate Professor
University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine.

ISBN 978 – 83 – 66567 – 04 – 7